

**BİYOLOJİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ EĞİTİM-ÖĞRETİM
MEMNUNİYETLERİ İLE AKADEMİK MOTİVASYONLARI ARASINDAKİ
İLİŞKİNİN İNCELENMESİ**

EXAMINATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN THE EDUCATIONAL-
TEACHING SATISFACTION AND ACADEMIC MOTIVATION OF BIOLOGY
TEACHERS

Fikriye ŞAHİN

Yüksek Lisans Öğrencisi, Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Biyoloji Eğitimi Ana
Bilim Dalı, ORCID: 0000-0002-3561-8666

Tahir ATICI

Prof. Dr. Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Biyoloji Eğitimi Ana Bilim Dalı,
ORCID: 0000-0002-3396-3407

Özet

Bu araştırmanın amacı, yükseköğretimde öğrenimlerine devam eden biyoloji öğretmen adaylarının fakültelerindeki eğitim-öğretim memnuniyetleri ile akademik motivasyonları arasındaki ilişkiyi farklı değişkenleri de ele alarak incelemektir. Araştırmada mevcut durumu ortaya koymak amacıyla nicel model kapsamında tarama deseni kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Ankara’da iki farklı devlet üniversitesinde öğrenimlerine devam eden toplam 121 biyoloji öğretmen adayı oluşturmaktadır. Araştırmanın verilerini toplamak amacıyla “Yükseköğretimde Eğitim-Öğretimle İlgili Öğrenci Memnuniyeti Ölçeği” ve “Akademik Güdülenme Ölçeği” kullanılmıştır.

Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre; biyoloji öğretmen adaylarının yükseköğretimde eğitim-öğretim ile ilgili memnuniyetlerinin ve akademik güdülenmelerinin orta düzeyin üzerinde olduğu belirlenmiştir. Araştırma sonuçlarının cinsiyet alt boyutu incelendiğinde erkek öğretmen adaylarının eğitim-öğretim memnuniyetleri ile akademik motivasyonları kadın öğretmenler adaylarından daha yüksek düzeyde olduğu bulunmuştur. Öğretmen adaylarının üniversite değişkeni incelendiğinde özellikle araç-gereç ve laboratuvar ile akademik ve idari personel ile iletişim arasında memnuniyet açısından farklılık olduğu ve bu durumların adaylardaki memnuniyeti etkilediği söylenebilir. Araştırmanın sınıf düzeyi alt boyutu incelendiğinde 4.sınıftaki adayların memnuniyetleri ile diğer sınıflarda bulunan adayların memnuniyetleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. 4.sınıf adayları orta düzeyde memnuniyet gösterirken, diğer sınıftaki adaylar yüksek düzeyde memnuniyet göstermektedir. Bunun sebebinin memnuniyet ölçeğinin alt boyutunda bulunan aidiyet ve rehberlik ile ilgili olması dikkat çekmektedir. Adaylardaki en yüksek memnuniyetin ise 1.sınıfta olduğu görülmektedir. Araştırma sonuçlarına göre 2. üniversitedeki öğretmen adaylarının bölüme isteyerek gelme frekansı, 1.üniversitedeki adayların bölüme isteyerek gelme frekansından fazladır. Bu sonuçlar adaylardaki motivasyon düzeylerinin iç motivasyon sebeplerinden ötürü farklılaşmış olabileceğini desteklemektedir. Araştırmadan elde edilen sonuçlardan biri de biyoloji öğretmen adaylarının eğitim-öğretim memnuniyetleri ile akademik motivasyonları arasında pozitif yönde ve orta düzeyde bir ilişkinin ($r=438$) tespit edilmesidir. Bu durum biyoloji öğretmen adaylarındaki eğitim-öğretim memnuniyet düzeyleri

etkilendiğinde adaydaki akademik motivasyonun da orta düzeyde etkilenebileceği sonucunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim-öğretim memnuniyeti, akademik motivasyon, öğretmen adayları

Abstract

The aim of this study is to examine the relationship between academic motivation and educational satisfaction of biology teacher candidates who continue their education in higher education by considering different variables. In the research, scanning design was used within the scope of quantitative model to reveal the current situation. The study group of the study consists of 121 biology teacher candidates who continue their education in two different state universities in Ankara. In order to collect the data of the research, "Student Satisfaction Scale for Education and Training in Higher Education" and "Academic Motivation Scale" were used.

According to the results obtained from the research; It was determined that the satisfaction and academic motivation of biology teacher candidates about education in higher education is above the middle level. When the gender sub-dimension of the research results was examined, it was found that the education satisfaction and academic motivation of the male teacher candidates were higher than the female teacher candidates. When the university variable of teacher candidates is examined, it can be said that there is a difference in terms of satisfaction, especially between equipment and laboratory and communication with academic and administrative staff and these situations affect the satisfaction of the candidates. When the class level sub-dimension of the study was examined, it was concluded that there was a significant difference between the satisfaction of 4th grade candidates and those of other classes. While 4th grade candidates show a medium level of satisfaction, candidates in the other class show a high level of satisfaction. It is noteworthy that the reason for this is related to belonging and guidance in the sub-dimension of the satisfaction scale. It is seen that the highest satisfaction among candidates is in the first year. According to the results of the research, the frequency of voluntary coming to the department of the second university teacher candidates is higher than the frequency of voluntary coming to the department of the candidates in the 1st university. These results support that the motivation levels of the candidates may differ due to internal motivation reasons. One of the results obtained from the study is to determine a positive and moderate relationship ($r = 438$) between the education satisfaction and academic motivation of biology teacher candidates. This situation shows that when the education-teaching satisfaction levels of biology teacher candidates are affected, the academic motivation of the candidate may be affected at a moderate level.

Keywords: Education-teaching satisfaction, academic motivation, teacher candidates

1. GİRİŞ

İçinde bulunduğumuz dünyada bilgiler baş döndürücü bir hızla artmakta, bir bilgi yükü oluşmaktadır. Bu yarışmacı ve karmaşık yaşam ortamında insan hayatını devam ettirmek için sistematik ve düzenli bir biçimde bu bilgilere ulaşabilmeli ve kullanabilmelidir (Akkoyunlu, 1995). Bilgi patlamasının giderek arttığı bu ortamda öğretmenlik mesleğinin önemi de giderek artmaktadır. Öğretmenler, bilginin nasıl öğrenileceği ve nasıl sistematik bir şekilde kullanacağı yolunda öğrencilere rehberlik etmektedirler (İlğan, 2013). Eğitim sisteminin temel amaçlarına

ulaşmasında en önemli görev hiç kuşkusuz sistemin en önemli parçası olan öğretmenlere düşmektedir. Buna paralel olarak çağdaş eğitim sisteminde, eğitimdeki temel taşlardan biri olan öğretmenin niteliklerini büyük oranda öğretmen eğitim fakülteleri belirler (Ingersoll, 2001). Başrolü insan olan bu değerli mesleğin eğitim öğretime uygun nitelikler kazanmasında, aldıkları eğitimin kalitesi çok önemlidir. Gerçek anlamda günümüzde, üzerinde durulması gereken en önemli konulardan biri kaliteli eğitim hizmetidir. Kaliteli bir eğitim için ise, eğitim hizmetlerini alan öğrencilerin beklentilerini çok iyi kavramak ve ona göre bir yol izlemek gerekmektedir. Bu sayede öğrenci beklentileri karşılanabilecek ve alınan eğitim hizmetlerine ilişkin algılanan kalite artırılabilir (Okumuş ve Duygun, 2008). Birçok meslekte olduğu gibi öğretmenlerin de mesleğinde profesyonel olabilmeleri için hizmet öncesi eğitim süreci büyük oranda önem taşımaktadır. (Özbaş & Aktekin, 2013)

Yüzyıllardır en saygın mesleklerden biri olarak görülen öğretmenlik mesleği, günümüzde yükseköğretim sonrasında istihdam görebilmektedir. Newman'a göre yükseköğretim; toplumdaki fikirleri dışı vuran, kamuya yön veren, günümüz ile gelecek arasındaki gerçeği bağı oluşturan, çağın fikirlerini geliştiren ve yöneten, bireylerin özel yaşamlarına olumlu katkılar sağlamayı amaç edinen kurumlardır. Örgüt bakımında yükseköğretim kurumları, toplum yaşantısını daha iyiye götürmeyi hedefler (Kalaycı, 2008). Mesleklerinde başarılı insanlar yetiştirmeyi hedefleyen yükseköğretim kurumlarında, öğrenci memnuniyeti önemli bir değişkendir. İstenen niteliklerin bireye kazandırılması ve amaçların hedefine ulaşabilmesi için öğrenci memnuniyeti sağlanmaya çalışılır. Öğrencinin öğrenim gördüğu herhangi bir kurumdaki memnuniyeti temelde çok boyutlu bir durumdur. Bu durum; eğitim kalitesi, fiziki mekanlar, sunulan uygulama ve olanaklar, sosyal, kültürel ve sportif faaliyetler ve öğrencinin bireysel özellikleri gibi farklı değişkenleri de içeren bir yaklaşımla incelenebilir (Uzgören ve Uzgören, 2007). Küresel olarak da bununla ilgili araştırmalar düzenli olarak yapılır. Bu araştırmalar, öğrencinin beklentilerinin üniversite yoluyla ilerlemelerinin her aşamasında karşılanmasını ve kurumun devam eden eğitime etkin bir şekilde katkıda bulunmalarını sağlamak için tasarlanmıştır. Çoğu gelişmiş ülke, bir dizi öğrenci memnuniyeti ölçüsü toplamak için öğrencilere gönderilen bir tür ulusal anketi kullanır. Bunlar arasında Japon Koleji Öğrenci Anketi (JCSS) ve Japon Birinci Sınıf Araştırması (JFS), ABD Ulusal Öğrenci Anketi (NSSE) ve Avustralya'daki Kurs Deneyimi Anketi (CEQ) ve dünyadaki lisans öğrencilerinden bilgi toplamak için uygulanan benzer önlemler bulunmaktadır (Burgess, Senior, & Moores, 2018). Üniversite öğrencilerinin çoğu, bölümlerini kendi istekleriyle tercih ederek geldiklerinden bu sürece büyük beklentilerle başlarlar. Her dönemin sonunda ise beklentilerinin karşılanıp karşılanmaması onların memnuniyetini önemli ölçüde etkilemektedir. Memnuniyetlerini etkileyen birçok faktör, iş hayatına atıldıklarında kendilerini geliştirme ve adapte olma yeteneklerini de etkiler. Bölümünden ve okuduğu üniversitedeki olanaklarından memnun olan bir öğrenci gelecekte çalıştığı alanda daha başarılı bir birey olma yolunda ilerler (Altaş, 2006). Bu sebeple eğitim kalitesinin iyileşmesi için öğrenci memnuniyeti takip edilmeli ve iyileştirmeler yapılmalıdır (Razinkina, Pankova, Trostinskaya, Pozdeeva, Evseeva, & Tanova, 2018). Böylelikle öğretmenlik mesleğinde başarılı bireylerle başarılı nesiller mümkün olabilecektir.

Memnuniyet ve başarı arasında bağ kuran köprü ise motivasyondur (Yardibi, 2018). Motivasyon, "isteklendirme, güdüleme, teşvik etme" anlamına gelir (Türk Dil Kurumu [TDK], 2020). Duyguların, insanı güvende tutmak için ve iyi bir amacı yerine getirmek için insanı

zorlaması şeklinde de tanımlanabilen motivasyon (Kelley ve Decker, 2009), davranışı yerine getirme arzusu olarak da tanımlanabilmektedir (Sarı, Canoğulları, & Yıldız, 2018). Yapılan çalışmalar motivasyonu genel olarak içsel ve dışsal motivasyon olarak ikiye ayırmıştır. İçsel motivasyon, kişinin herhangi bir dış faktöre bağımlı olmadan, karşılığında bir ödüllendirme beklemeden, tamamen kendi haz ve dürtüleri ile oluşur. Bunlara bağlı olarak özellikle 20.yüzyıl sonrasında eğitimde de öğrenci ilgi ve isteklerini dikkate almak bir zorunluluk olmuştur (İlğan, 2013). Çünkü motivasyonun içsel boyutta ilgi, tutum ve istek gibi birçok belirleyici ile ilişki içinde olduğu görülür (Köybaşı, 2016). Ancak eğitimde öğrencinin sadece içsel boyuttaki motivasyonuna değil, dışsal boyuttaki motivasyonuna da odaklanmak gerekir. Dış motivasyon, bireyde çevresel faktörlerin etkili olduğu ve o bireyin kendi dışındaki güçlerle ikna edildiği zaman oluşturduğu bir motivasyon çeşididir. Dışsal motivasyonun en önemli unsurlarından biri de memnuniyettir (Yardibi, 2018).

Yapılan araştırmalarda öğretmen motivasyonunun, öğrenci motivasyonunun öncüsü olduğu görülmüştür (Kalyar, Ahmed, & Kalyar, 2018). Bu şekilde zincir olarak ilerleyen bir sistemde, öğretmen adaylarının memnuniyetleri ve motivasyonları arasında ilişkiyi inceleyerek, zincirin her bir parçasını belirlemek ve iyileştirmek gelecek nesillerimizin kaliteli bir eğitimle yetişmesi için büyük önem taşımaktadır.

1.1. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada yükseköğretimde öğrenimlerine devam eden biyoloji öğretmen adaylarının fakültelerindeki eğitim-öğretim memnuniyetleri ile akademik motivasyonlarının cinsiyet, sınıf düzeyi, öğrenim gördükleri üniversite ve akademik başarıları gibi değişkenlerle ne düzeyde olduğu ve eğitim-öğretim memnuniyetleri ile akademik motivasyonları arasındaki ilişkinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Alanyazın çalışmalarında ise genel olarak bu iki kavramın alt boyutları ile birlikte ayrı ayrı incelendiği görülmüştür. Bu temel kavramlar ile alt boyutlar bir bütün olarak incelendiğinde ancak eksikler belirlenip, gerekli iyileştirmeler yapılabilir. Yapılan alanyazın çalışmaları incelendiğinde, öğretmen-öğrenci motivasyonu ile ilgili çalışmalar (Demirarı, 2013; Ekinci, 2017; Erdoğan ve Şahin, 2016; Farmer, 2018; Güzel, Özdöl ve Oral, 2010; Kalyar, Ahmed & Kalyar, 2018; Köybaşı, 2016; Yardibi, 2018) ile öğrenci memnuniyeti arasındaki çalışmalar (Bakır, Arslan, Gegez, 2016; Biber, 2013; Burgess, Senior ve Moores, 2018; Dilşeker, 2018) ilişki kurulmadığı gözlemlenmiştir. Biyoloji Eğitimi Yükseköğretim programlarıyla ilgili çalışmaların sınırlılığı ise dikkat çekmiştir. Bu bağlamda yapılan çalışmanın katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

1.2. Araştırmanın Alt Problemleri

Çalışma aşağıdaki sorular çerçevesinde yürütülmüştür.

- Biyoloji öğretmen adaylarının eğitim- öğretim memnuniyeti ve akademik motivasyonları ne düzeydedir?
- Biyoloji öğretmen adaylarının eğitim- öğretim memnuniyeti ve motivasyonları cinsiyete, öğrenim gördükleri üniversiteye, sınıf düzeyine ve bölüme isteyerek gelip gelmemelerine göre farklılık göstermekte midir?
- Biyoloji öğretmen adaylarının eğitim- öğretim memnuniyetleri ile akademik motivasyonları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

2.YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada tarama modeli esas alınmış olup çalışma bu modele göre yürütülmüştür. Tarama modelleri, geçmişte ve hala var olan bir durumu var olduğu şekliyle ortaya koymayı amaçlayan yaklaşımlardır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne kendi koşulları içinde betimlenmeye çalışılır. Onları herhangi bir şekilde değiştirme veya etkileme çabası gösterilmez (Karasar, 2009). Tarama modellerinin betimsel boyutu genel tarama ve örnek olay taramaları olmak üzere iki alt bölüme ayrılmaktadır. Genel tarama modelleri, belirli bir örnek ya da örneklem yoluyla araştırmanın evreni hakkında genellemeler yapıp aynı zamanda kestirimlerde bulunmayı amaçlar. Bu model de kendi içerisinde tekil tarama modeli ve ilişkisel tarama modeli olmak üzere iki alt boyuta ayrılır. İlişkisel tarama modeli birden çok değişken arasındaki ilişkiyi ve bu ilişkinin derecesini saptayan bir model olduğu için yapılan bu araştırmaya daha uygun görülmektedir (Karasar, 2009).

2.2. Araştırmanın Çalışma Grubu

Çalışma grubunu 2019-2020 eğitim-öğretim yılında Ankara'nın iki farklı devlet üniversitesinde öğrenim gören 121 biyoloji öğretmen adayı oluşturmaktadır. Araştırmanın evrenini Türkiye'deki biyoloji öğretmenler adayları oluşturmaktadır. Örneklemine ise; tesadüfi olmayan örneklem metoduyla seçilmiş, Ankara'da iki farklı devlet üniversitesinde öğrenimlerine devam eden tüm sınıf düzeyindeki biyoloji öğretmen adayları oluşturmaktadır.

Araştırmaya katılan adayların öğrenim gördükleri üniversite, cinsiyet ve sınıf düzeylerine ilişkin betimsel istatistikler Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1: Adayların Cinsiyet, Üniversite ve Sınıf Düzeyleri Değişkenlerine İlişkin Betimsel İstatistikler

Değişkenler	Kategori	f	%
Cinsiyet	Kadın	100	82,6
	Erkek	21	17,4
Üniversite	1.Üniversite	65	53,7
	2.Üniversite	56	46,3
Sınıf Düzeyleri	1.sınıf	23	19,0
	2.sınıf	36	29,8
	3.sınıf	26	21,5
	4.sınıf	36	29,8
Toplam		121	100

Tablo 1 incelendiğinde, katılımcıların büyük çoğunluğunun (%82,64) kadın biyoloji öğretmen adaylarından oluştuğu görülmektedir. Katılımcıların üniversiteler arasında ve ayrıca sınıf düzeyleri değişkenindeki 1.ve 3.sınıf ile 2.ve 4.sınıf kategorileri arasında homojen olarak dağıldığı görülmektedir.

2.3. Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırmanın memnuniyet ile ilgili verileri Demirli ve Kerimgil (2009) tarafından geliştirilen “Yükseköğretimde Eğitim Öğretimle *İlgili Öğrenci Memnuniyeti Ölçeği*” ile elde

edilmiştir. Ölçme aracı; derslerin yürütülmesi ve değerlendirilmesi, akademik ve idari personelle iletişim, araç-gereç ve laboratuvar ve aidiyet ve rehberlik olmak üzere toplam 4 alt boyuttan oluşmuştur. Beşli likert tipine göre hazırlanmış olan bu anket 30 maddeden oluşmuştur. Alınabilecek maksimum puan 150, minimum puan ise 30 dur. Ölçeğin Cronbach alfa güvenirlik katsayısı ise 0.92 olarak belirlenmiştir.

Çalışmanın motivasyon ile ilgili verileri Bozan (2004) tarafından geliştirilen “**Akademik Güdülenme Ölçeği**” ile elde edilmiştir. Beşli likert tipine göre hazırlanmış olan bu anket 20 maddeden oluşmuştur. Alınabilecek maksimum puan 100, minimum puan ise 20 dir. Ölçeğin Cronbach alfa güvenirlik katsayısı ise 0.88 olarak belirlenmiştir.

Yapılan iki ayrı ölçek birleştirilerek elde edilen 50 madde katılımcılara tek oturumda uygulanmıştır. İki ölçekte de elde edilen verilerin ortalama analizleri alınırken esas alınan değer aralıkları aşağıda verilmiştir:

1.00–1.80 = Kesinlikle Katılmıyorum (Çok Düşük Düzey)

1.81–2.60 = Katılmıyorum (Düşük Düzey)

2.61–3.40= Kararsızım (Orta Düzey)

3.41–4.20= Katılıyorum (Yüksek Düzey)

4.21–5.00= Kesinlikle Katılıyorum (Çok Yüksek Düzey)

Verilerin tüm analizleri SPSS- 22 paket programı kullanılarak elde edilmiştir. Normallik dağılımını tespit edebilmek için Kolmogorov-Smirnov testi uygulanmış ve katılımcıların memnuniyetleri ve motivasyonları arasındaki ilişkiyi incelemek için Pearson korelasyon katsayısı hesaplanmıştır. Değişkenlerin birbirleri üzerindeki anlamlı farklılığın ölçülmesi için tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ve bağımsız t- testi uygulanmıştır.

3.BULGULAR

Biyoloji öğretmen adaylarının memnuniyet ve motivasyon düzeylerini gösteren betimsel istatistikler Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2: Adayların Genel Memnuniyet ve Motivasyon Düzeylerine İlişkin Betimsel İstatistikler

	Genel Memnuniyet İstatistikleri	Genel Motivasyon İstatistikleri
Toplam Kişi Sayısı	121	121
Ortalama	3,6810	3,7434
Standart Sapma	0,59161	0,61739
Minimum	1,70	1,70
Maksimum	4,97	5,00

Tablo 2 incelendiğinde; tüm öğretmen adaylarının ortalama olarak memnuniyet ve motivasyonlarının orta düzeyin üzerinde olduğu görülmektedir. Motivasyon ortalamalarının değeri (3,74), memnuniyet ortalamalarının değerinden (3,68) daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Biyoloji öğretmen adaylarının üniversite değişkenine göre memnuniyet ve motivasyon düzeylerini gösteren betimsel istatistikler Tablo 3’te verilmiştir.

Tablo 3: Adayların Üniversite Değişkenine Göre Motivasyon ve Memnuniyet Düzeylerine İlişkin Betimsel İstatistikler

	Motivasyon İstatistikleri		Memnuniyet İstatistikleri	
	1.Üniversite	2. Üniversite	1.Üniversite	2. Üniversite
Toplam Kişi Sayısı	65	56	65	56
Ortalama	3,7718	3,5756	3,6677	3,8313
Standart Sapma	0,47821	0,69026	0,68787	0,51615
Minimum	2,6	1,7	1,7	2,45
Maksimum	4,97	4,9	5	4,75

Tablo 3 incelendiğinde; öğretmen adaylarının üniversiteler arasında homojen olarak dağıldığı ve genel olarak memnuniyet ve motivasyonlarının orta düzeyin üzerinde olduğu söylenebilir. Memnuniyet düzeyleri karşılaştırıldığında, birinci üniversitedeki adayların memnuniyetinin (3,77), ikinci üniversitedeki adaylardan (3,57) daha yüksek olduğunu; ancak motivasyon düzeyleri karşılaştırıldığında birinci üniversitedeki adayların (3,66), ikinci üniversitedeki adaylardan (3,83) daha az motivasyon düzeyine sahip oldukları görülmektedir.

Biyoloji öğretmen adaylarının cinsiyet değişkenine göre memnuniyet ve motivasyon düzeylerini gösteren betimsel istatistikler Tablo 4’te verilmiştir.

Tablo 4: Adayların Cinsiyet Değişkenine Göre Motivasyon ve Memnuniyet Düzeylerine İlişkin Betimsel İstatistikler

	Motivasyon İstatistikleri		Memnuniyet İstatistikleri	
	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek
Toplam Kişi Sayısı	100	21	100	21
Ortalama	3,7075	3,9143	3,6323	3,9127
Standart Sapma	0,62601	0,55681	0,57590	0,62454
Minimum	1,70	2,70	1,70	2,67
Maksimum	5,00	4,75	4,97	4,90

Tablo 4 incelendiğinde; öğretmen adaylarının cinsiyet açısından oldukça heterojen dağıldığı, kadın adayların sayısının (100), erkek adayların sayısından (21) fazla olduğu görülmektedir. İki değişkenin memnuniyet ve motivasyonlarının yüksek düzeyde olduğu, ancak karşılaştırıldığında kadın adayların hem motivasyon hem de memnuniyet düzeylerinin erkek adaylardan daha az olduğu bilgisine ulaşılmaktadır.

Biyoloji öğretmen adaylarının sınıf düzeyi değişkenine göre memnuniyet ve motivasyon düzeylerini gösteren betimsel istatistikler Tablo 5 ve Tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 5: Adayların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Memnuniyet Düzeylerine İlişkin Betimsel İstatistikler

	Memnuniyet İstatistikleri			
	1.sınıf	2.sınıf	3.sınıf	4.sınıf
Toplam Kişi Sayısı	23	36	26	36
Ortalama	3,8681	3,7389	3,8231	3,4009
Standart Sapma	0,45599	0,57235	0,55175	0,63413
Minimum	3,17	2,60	2,83	1,70
Maksimum	4,70	4,97	4,87	4,90

Tablo 5 incelendiğinde; ortalamalara göre 1., 2. ve 3.sınıftaki öğretmen adaylarının memnuniyetlerinin yüksek düzeyde olduğu görülürken, 4. sınıftaki öğretmen adaylarının memnuniyetlerinin orta düzeyde olduğu görülmektedir.

Tablo 6: Adayların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Motivasyon Düzeylerine İlişkin Betimsel İstatistikler

	Motivasyon İstatistikleri			
	1.sınıf	2.sınıf	3.sınıf	4.sınıf
Toplam Kişi Sayısı	23	36	26	36
Ortalama	3,9500	3,6069	3,92	3,6139
Standart Sapma	0,51146	0,65128	0,56766	0,63094
Minimum	2,80	1,85	2,65	1,70
Maksimum	4,80	4,95	5,00	4,70

Tablo 6 incelendiğinde; ortalamalara göre tüm sınıf düzeyindeki öğretmen adaylarının motivasyonlarının yüksek düzeyde olduğu görülmektedir. Memnuniyeti orta düzeyde olan dördüncü sınıf öğretmen adaylarının motivasyonunun yüksek olması dikkat çekmektedir. Ayrıca 1.ve 3. sınıftaki adayların motivasyon düzeylerinin memnuniyet düzeylerinden yüksek olduğu, ancak 2. sınıftaki öğretmen adaylarında bu durumun tam tersi olduğu görülmektedir.

Biyoloji öğretmen adaylarının memnuniyet ve motivasyonlarını etkileyen önemli bir faktör ise bölüme isteyerek gelip gelmedikleridir. Bu durumun betimsel istatistikleri Tablo7’de verilmiştir.

Tablo 7: Adayların Biyoloji Eğitimi Bölümüne İsteyerek Gelip Gelmediklerine Dair Sınıf Düzeyine İlişkin Betimsel İstatistikler

Değişkenler	1.sınıf	%	2.sınıf	%	3.sınıf	%	4.sınıf	%
İsteyerek	17	73,9%	29	80,6%	19	73,10%	25	69,4%
İstemeyerek	2	8,6%	3	8,4%	1	3,8%	7	19,5%
Kararsız	4	17,4%	4	11,1%	6	23,1%	4	11,1%
Toplam	23	100	36	100	26	100	36	100,00%

Tablo 7 incelendiğinde; bölüme isteyerek gelen öğretmen adaylarının yüzdesel olarak sırasıyla 1., 2, 3. ve 4. sınıflar olduğu görülmektedir. Bu durum 4.sınıfta bulunan adaylar haricinde diğer sınıf düzeyindeki adayların memnuniyet veya motivasyon düzeylerinde

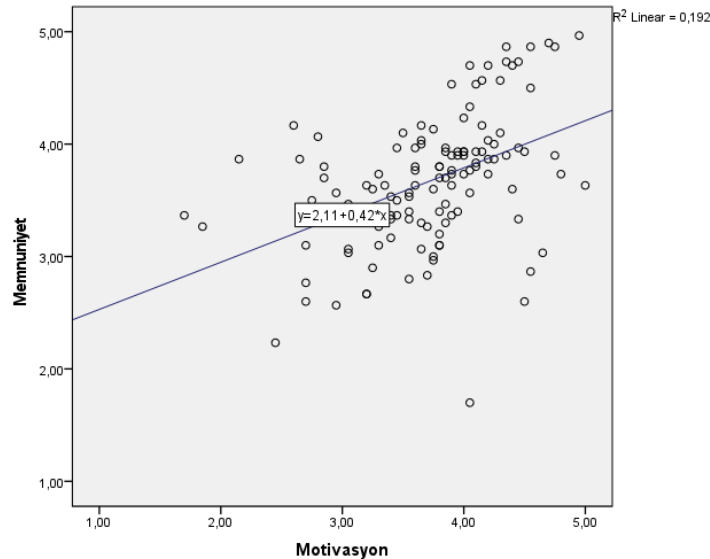
görülen istatistik sonuçlarına paralellik göstermemektedir. Biyoloji öğretmen adaylarının eğitim-öğretim memnuniyetleri ile akademik motivasyonları arasındaki ilişkinin incelenmesine yönelik analiz sonuçları Tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8: Biyoloji Öğretmen Adaylarının Eğitim-Öğretim Memnuniyetleri İle Akademik Motivasyonları Arasındaki İlişki

Adayların Memnuniyet ve Motivasyon Düzeyleri Arasındaki Korelasyon		Memnuniyet	Motivasyon
Memnuniyet	Pearson Correlation	1	,438**
	Sig. (2-tailed)		0,000
	N	121	121
Motivasyon	Pearson Correlation	,438**	1
	Sig. (2-tailed)	0,000	
	N	121	121
**. Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).			

Tablo 8 incelendiğinde; biyoloji öğretmen adaylarının eğitim-öğretim memnuniyetleri ile akademik motivasyonları arasında pozitif yönde ve orta düzeyde bir ilişki ($r=438$) olduğu belirlenmiştir (Şekil 1).

Araştırmanın verilerinin normal dağılım gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla Kolmogorov-Smirnov testi uygulanmıştır. Öğretmen adaylarının memnuniyet verilerinin dağılımı ,039 bulunurken; motivasyon verilerinin dağılımı ,023 bulunmuştur. Sonuçlara göre iki değişkende de $p>0,05$ olduğundan verilerin normal dağıldığı görülmektedir.

Şekil 1: Korelasyon memnuniyeti ve Motivasyon eğilimi

4. TARTIŞMA VE SONUÇ

Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre; biyoloji öğretmen adaylarının yükseköğretimde eğitim-öğretim ile ilgili memnuniyetlerinin ve akademik güdülenmelerinin orta düzeyin üzerinde olduğu belirlenmiştir. Elde edilen bu sonuçlar, eğitim fakültesi üzerindeki memnuniyet durumlarının araştırıldığı diğer çalışmalar ile (Özdemir, Kılınç, Ögdem ve Er, 2013; Şahin, 2009; Sümen, Çağlayan, 2013) benzerlik göstermektedir. Öğretmen adaylarının istek, ihtiyaç ve beklentilerinin artırılması durumunda memnuniyet düzeyleri de olumlu yönde artış gösterecektir (Erdoğan ve Uşak, 2005). Bu ihtiyaçlar üniversiteler tarafından karşılandığı takdirde sadece öğrencilerin değil, öğrencilerin bulunduğu kurumların da birden fazla olanak sağlayacağı savunulmaktadır (Elliot ve Shin, 2002).

Araştırma sonuçlarının cinsiyet alt boyutları incelendiğinde, erkek öğretmen adaylarının eğitim-öğretim memnuniyetleri ile akademik motivasyonları kadın öğretmenler adaylarından daha yüksek düzeyde olduğu bulunmuştur. Bu durum tüm fakültelerin memnuniyet durumlarını inceleyen bazı çalışmalar ile (Arıdağ, Aydın ve Aydın, 2018) ters düşmektedir. Diğer araştırmalarda genel olarak fakülte yaşamı, sosyal hayat gibi durumlarda kadınların daha memnun olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmanın üniversite değişkeni incelendiğinde 1. devlet üniversitesinde öğrenim gören öğretmen adaylarının daha yüksek memnuniyete sahip olmasına rağmen 2. üniversitedeki öğretmen adaylarından daha az motivasyona sahip oldukları ortaya çıkmıştır. Bu durumun sebebini ortaya çıkarmak için memnuniyet ölçeğinin alt boyutları incelenmiştir. Bu alt boyutlara ilişkin aritmetik ortalamalar Tablo 9 ve 10'da verilmiştir.

Tablo 9. Biyoloji Öğretmen Adaylarının 1. Devlet Üniversitesi, Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Memnuniyet Alt Boyutlarının Aritmetik Ortalamaları

1.Üniversite	1.sınıf	2.sınıf	3.sınıf	4.sınıf	Genel
Derslerin Yürütülmesi - Değerlendirilmesi	4,17	3,93	3,87	3,66	3,87
Akademik ve İdari Personel İle İletişim	3,67	3,86	4,03	3,57	3,81
Araç-Gereç-Laboratuvar	3,68	3,8	3,87	3,73	3,79
Aidiyet ve Rehberlik	3,68	3,76	3,87	3,17	3,63
Toplam Kişi Sayısı	8	21	19	17	65

Tablo 10. Biyoloji Öğretmen Adaylarının 2. Devlet Üniversitesi, Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Memnuniyet Alt Boyutlarının Aritmetik Ortalamaları

2. Üniversite	1.sınıf	2.sınıf	3.sınıf	4.sınıf	Genel
Derslerin Yürütülmesi Değerlendirilmesi	4,05	3,81	3,91	3,48	3,78
Akademik Ve İdari Personel İle İletişim	3,9	3,8	3,57	3,41	3,66
Araç-Gereç-Laboratuvar	3,52	3,2	3,35	2,96	3,22
Aidiyet ve Rehberlik	4	3,5	3,44	3,28	3,55
Toplam Kişi Sayısı	15	15	7	19	56

Tablo 9 ve 10 karşılaştırıldığında özellikle araç-gereç ve laboratuvar alt boyutu ile akademik ve idari personel ile iletişim alt boyutları arasında memnuniyet açısından farklılık oluşturduğu ve bu durumların adaylardaki memnuniyeti etkilediği söylenebilir. Sonuçlarda ayrıca 4.sınıftaki adayların memnuniyetlerinin düşük olmasının önemli sebeplerinden biri aidiyet ve rehberlik ile ilgili olduğu dikkat çekmektedir.

2. üniversitedeki adayların memnuniyetinin 1. üniversitedeki adaylardan düşük olmasına rağmen motivasyonlarının yüksek olmasının sebebi bireylerin dış motivasyondan çok iç motivasyonu önemsemelerinden kaynaklanıyor olabilir. Köybaşı (2016), iç motivasyonun kaynağının ilgi, tutum ve istek olduğunu vurgulamaktadır. Araştırma sonuçlarına göre 2. üniversitedeki öğretmen adaylarının bölüme isteyerek gelme frekansı (4,10), 1. üniversitedeki adayların bölüme isteyerek gelme frekansından (3,72) fazladır. Bu sonuçlar adaylardaki motivasyon düzeylerinin iç motivasyon sebeplerinden ötürü farklılaşmış olabileceğini desteklemektedir.

Sökmen (2011), üniversite öğrencilerinin memnuniyetlerinin öğretim elemanı ve okuldan oluştuğunu vurgulamaktadır. Bu vurgu araştırma sonucunda çıkan akademik personel ve iletişim alt boyutu sonuçları ile desteklenmektedir. Bunun sonucunda üniversiteler arasındaki öğretim elemanının bilgisinin ve öğrenciye yaklaşma biçiminin, araç-gereç ve laboratuvar kullanabilme imkanlarının, rehberlik ve aidiyet duygusunun, sosyal ve kültürel faaliyetlerin, sınavların ve derslerin yapılma tarzı gibi birçok farklılığın araştırmadaki biyoloji öğretmen adaylarının memnuniyetlerini ve motivasyonlarını farklı şekilde etkilemiş olduğu görülmektedir. Sürücü ve Ünal (2018), öğretmenlerin öğrencinin motivasyonunu kişisel ilgi, yüksek başarı bekleme, alan bilgisinin yeterliliği ve dikkat çekme gibi faktörlerle arttırabilirken; coşkusuzluk, gözde öğrenci, ulaşılmazlık, konuşmazlık, alan bilgisinin yetersizliği gibi faktörlerle azaltılabileceği bulgusuna ulaşmışlardır.

Araştırmanın sınıf düzeyi alt boyutu incelendiğinde 4.sınıftaki adayların memnuniyetleri ile diğer sınıflarda bulunan adayların memnuniyetleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. 4.sınıf adayları orta düzeyde memnuniyet gösterirken, diğer sınıftaki adaylar yüksek düzeyde memnuniyet göstermektedir. Sonuçlara göre adaylardaki en yüksek memnuniyetin 1.sınıfta olduğu görülmektedir. 2.sınıfta memnuniyetin düştüğü ancak 3.sınıfta tekrar arttığı gözlemlenmektedir. Bu durum belirli yıllarda biyoloji eğitimi bölümünün, fakültenin ya da üniversitenin öğrencilerin öğrenim görmeye başladığı yıllardaki beklentilerini karşılayamadığını veya düşük olan beklentiyi arttıramadığı şeklinde yorumlanabilir. Öztürk ve İlman (2015), çalışmalarında öğrencilerin beklenti ve motivasyon düzeyleri ile okudukları üniversite ve sınıflar arasındaki ilişkiye baktığında, öğrencilerin beklenti ve motivasyon ortalamaları üst sınıflara geçildikçe düştüğünü fakat farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığını bulmuşlardır.

Araştırmadaki öğretmen adaylarının bölüme isteyerek gelip gelmemeleri incelendiğinde yüzdesel olarak en çok 2.sınıfların bölüme isteyerek geldiği sonucuna ulaşılmıştır. Ancak 2.sınıfların memnuniyet ve motivasyon sonuçlarına bakıldığında 1. ve 3.sınıfa göre düşük olduğu görülmektedir. Bu durum, bölüme çok isteyerek gelen 2.sınıf öğrencilerinin yüksek beklenti içinde olması ve beklentilerini karşılayamaması sonucu memnuniyet ve motivasyonlarının düşmüş olabileceği şeklinde yorumlanabilir.

Araştırmadan elde edilen sonuçlardan biri de biyoloji öğretmen adaylarının eğitim-öğretim memnuniyetleri ile akademik motivasyonları arasında pozitif yönde ve orta düzeyde bir ilişkinin ($r=438$) tespit edilmesidir. Bu durum biyoloji öğretmen adaylarının eğitim-öğretim memnuniyetlerinin yüksek ya da düşük olmasının akademik motivasyonlarını da aynı şekilde etkilediği sonucunu göstermektedir. Öztürk ve İlman (2015) yaptıkları çalışmada bölümden memnun olan öğrencilerin beklenti ve motivasyon düzeyleri arasındaki ilişkiye bakıldığında anlamlı bir fark bulmuşlardır.

Araştırmadan elde edilen sonuçlar çerçevesinde biyoloji öğretmen adaylarının memnuniyetleri üzerinde özellikle araç-gereç ve laboratuvar kullanmanın etkisi oldukça yüksektir. Bu bağlamda üniversitelerin özellikle uygulama gerektiren fen bilimleri alanlarındaki öğrencilerini memnun etmek adına laboratuvar ya da araç-gereç kullanılmasına önem vermesi önerilebilir. Yine öğretim elemanlarının ya da idari personelin tutumu ve bilgisi öğrencinin memnuniyetini oldukça etkilemektedir. Bu durumdan öğrencilerin olumsuz etkilenmemesi için çeşitli önlemler alınabilir. Ayrıca son sınıftaki öğrencilerin aidiyet ve rehberlik memnuniyetinin düşük düzeye yakın olması, meslek hayatına geçeceklerinden dolayı üniversitedeki rehberlik hizmetlerine karşı beklentilerini arttırdıklarını ve bu beklentilerini tam olarak karşılayamadıklarını göstermektedir. Bu sebeple üniversitelerin özellikle son sınıflardaki öğrencilerine yapılacak olan rehberlik hizmetlerine biraz daha fazla önem vermesi gerektiği önerilebilir. Bu sayede dış motivasyonun önemli kaynaklarından olan memnuniyet daha fazla artarak iç motivasyon ile birleşecek ve öğretmen adayları yüksek motivasyonlarını meslek hayatlarına da taşıyarak başarılı öğretmenler olup, başarılı nesiller yetiştirmeye devam edecektir. Nicel modelde yapılan bu araştırma sonuçları nitel verilerle desteklenerek ya da derinleştirilerek yeni araştırmaların önünü açabilir.

5.KAYNAKÇA

- Akkoyunlu, B. (1995). Bilgi Teknolojilerinin Okullarda Kullanımı ve Öğretmenlerin Rolü. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 11(11).
- Alım, M., Şahin, İ. F., & Meral, E. (2018). Coğrafya Öğretmen Adaylarının (Pedagojik Formasyon) Öğretmen Kavramına İlişkin Algıları. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 22 (2), 1113-1127.
- Altaş, D. (2014). Üniversite Öğrencileri Memnuniyet Araştırması. Marmara Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi , 21 (1) , 439-458.
- Arıdağ, N , Aydın, M , Aydın, R. (2018). Undergraduate Students' Satisfaction Levels on the Quality of Faculty Life. Eurasian Journal of Educational Research, 18 (73), 1-18.
- Atıcı, T. (2013). Biyoloji Öğretmen Adaylarının Bölümü Tercih Etme Nedenleri ve Akademik Başarıları. Turkish Journal of Education, 2(4), 4-12.
- Bakır, N. O., Arslan, F. M., & Gegez, A. E. (2016). Üniversite Öğrencilerinde Memnuniyet Oluşturan Unsurların Saptanması: Marmara Üniversitesi İşletme Fakültesi Öğrencileri İle Bir Araştırma. Marmara Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, 38(1), 93-125.
- Biber, A. Ç. (2013). Öğretmen Adaylarının İlköğretim Matematik Öğretmenliği Lisans Programı Hakkındaki Memnuniyet Düzeylerinin Araştırılması. Kastamonu Üniversitesi, Kastamonu Eğitim Dergisi, 21(3), 1253-1270.
- Bozanoğlu, İ. (2004). Akademik Güdülenme Ölçeği: Geliştirmesi, geçerliği, güvenilirliği. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, 37 (2), 83-98.
- Burgess, A., Senior, C., & Moores, E. (2018). Birleşik Krallık'ta Üniversite Öğrencisi Memnuniyetinin Değişen Belirleyicileri Üzerine 10 Yıllık Bir Vaka Çalışması. PLoS ONE, 13(2).
- Brown, W. J., Thorton W.J. (1965). Yükseköğretim. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.

- Demir, M., & Arı, E. (2013). Öğretmen Adaylarının Akademik Güdülenme Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 9(3), 265-279.
- Demirli, C. (2009). Yükseköğretimde Eğitim Öğretimle İlgili Öğrenci Memnuniyeti Ölçeğinin Geliştirilmesi. *Education Sciences*, 4(4), 1392-1403.
- Ekinci, N. (2017). Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleği ve Alan Seçiminde Etkili Olan Motivasyonel Etkenler. *Elementary Education Online*, 16(2), 394-405.
- Elliott, K. M., & Shin, D. (2002). Öğrenci memnuniyeti: Bu önemli kavramı değerlendirmek için alternatif bir yaklaşım. *Yüksek Öğretim Politikası ve Yönetimi Dergisi*, 24, 197-209.
- Erdoğan, M. & Uşak, M. (2005). Fen Bilgisi Öğretmen Adayları Memnuniyet Ölçeğinin Geliştirilmesi. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25(2), 35-54.
- Erdoğan, F., & Şahin, S. (2016). Yükseköğretimde Her Yerde Öğrenmenin Akademik Başarı ve Motivasyona Etkisi. *Bilişim Teknolojileri Dergisi*, 9(3), 285-0.
- Farmer, A. (2018). Öğrenci- Öğretmen İlişkileri, Alan Bilgisi ve Öğretme Yeteneğinin Farklı Motivasyon Düzeylerine Sahip Öğrenciler Üzerindeki Etkisi. *Language Teaching and Educational Research (LATER)*, 1(1), 211-228.
- Güven, A., ve Akyüz , M. (2002). Okul yöneticilerinde kaygı iş doyumunu ilişkisinin incelenmesi. *Eğitim Araştırmaları Dergisi*, (7), 178-188.
- Güzel, H., Özdol, F., & Oral, İ. (2010). Öğretmen Profillerinin Öğrenci Motivasyonuna Etkisi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 24.
- Ingersoll, R. M. (2001). Öğretmen Devri ve Öğretmen Açığı: Bir Örgütsel Analiz. *Amerikan Eğitimi Araştırma Dergisi*, 38(3), 499-534.
- İlğan, A. (2013). Öğretmenler İçin Etkili Mesleki Gelişim Faaliyetleri. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(ÖYGE Özel Sayısı), 41-56.
- Jafarova, M., & Demirtaş, Z. (2020). Eğitim fakültelerinde öğrenci memnuniyeti (Sakarya Üniversitesi örneği). *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(2), 175-193.
- Kalaycı, N. (2008). Yükseköğretimde öğretimi anketlerinde öğretmenlerin puanlarının etkileri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 54, 235-275.
- Kalyar, M. N., Ahmed, B., & Kalyar, H. (2018). Öğretmen Motivasyonu Öğrenci Motivasyonuna Yol Açıyor Mu? Öğretme Davranışının Arabuluculuk Rolü. *Educational Studies, Higher School of Economics*, (3), 91-119.
- Karasar, N.(2009). Bilimsel Araştırma Yöntemi. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Kelley, M. J. & Decker, E. O. (2009) Ortaokul öğrencileri arasında okuma motivasyonunun mevcut durumu. *Psikoloji Okuma*, 30(5), 466-485.
- Kılıç, R. (1999). Türkiye’de Yükseköğretimin Kapsamı ve Tarihsel Gelişimi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (3), 291.
- Köybaşı, F. (2016). Öğretmen Adaylarının Bireysel Değer Yönelimleri ile Akademik Motivasyonları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 3(6), 34-44.
- Okumuş, A., Duygun, A. (2008). Eğitim Hizmetlerinin Pazarlanmasında Hizmet Kalitesinin Ölçümü ve Algılanan Hizmet Kalitesi ile Öğrenci Memnuniyeti Arasındaki İlişki. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(2), 17-38.

Özbaş, B. Ç., & Aktekin, S. (2013). Tarih Öğretmen Adaylarının Tarih Öğretmenliğine İlişkin İnançlarının Metafor Analizi Yoluyla İncelenmesi. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 9(3), 211-228.

Özdemir, S., Kılınç, A.Ç., Öğdem, Z., Er, E. (2013). Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Fakülte Yaşamının Niteliğine İlişkin Memnuniyet Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 3(3), 228-235.

Öztürk, Zekai; İlman, Ebrar Zeynep, (2015). Sağlık Yönetimi ve İşletmeciliği Bölümünde Okuyan Öğrencilerin Bölümü Tercih Nedenleri ile Beklenti ve Motivasyon Düzeyleri Üzerine Bir Araştırma, *Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(1), 71-93.

Razinkina, E., Pankova, I., Trostinskaya, I., Pozdeeva, E., Evseeva, L., & Tanova, A. (2018). Yenilikçi Yüksek Öğretim Kurumlarında Eğitim Kalitesi İzlemenin Bir Unsuru Olarak Öğrenci Memnuniyeti. *E3S Web of Conferences*, (33), 03043.

Sarı, M., Canoğulları, E., & Yıldız, E. (2018). Öğretmenlerin Okul Yaşam Kalitesi Algıları İle Mesleki Motivasyon Düzeylerinin İncelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (47), 387-409.

Sökmen, Alptekin, (2011), "Öğrenci Memnuniyetine Yönelik Ankara'daki Bir Meslek Yüksekokulunda Araştırma." *İşletme Araştırmaları Dergisi*, (4), 66-79.

Sümen, Ö , Çağlayan, K .(2013). Öğretmen Adaylarının Eğitim Fakültesinden Memnuniyet Düzeyleri ve Hayal Ettikleri Eğitim Ortamı. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32(2).

Sürücü, A. ve Ünal, A. (2018). Öğrenci motivasyonunu artıran ve azaltan öğretmen davranışlarının incelenmesi. *OPUS–Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 8(14), 253-295.

Şahin, A . (2009). Eğitim Fakültesinde Hizmet Kalitesinin Eğitim Fakültesi Öğrenci Memnuniyet Ölçeği (EF-ÖMÖ) ile Değerlendirilmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 37(37), 106-122.

Taşkesen, O., Yılmaz, M., & Taşkesen, S. (2016). Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Öğrencilerinin Bazı Değişkenlere Göre Akademik Motivasyonları ile Akademik Başarıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(2), 1056-1072.

Tayyar, N., & Dilşeker, F. (2012). Devlet ve Vakıf Üniversitelerinde Hizmet Kalitesi, Öğrenci Memnuniyeti, İmaj, Sadakat ve Tavsiye Etme Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (28), 184-204.

Uygur, M., & Yelken, T. Y. (2017). Sınıf Öğretmenliği Adaylarının Memnuniyet Düzeyleri ve Gelecek Beklentisi Algılarının İncelenmesi: Mersin Üniversitesi Örneği. *Yükseköğretim Dergisi*, 7(1), 1-9.

Uzgören, N., Uzgören, E. (2006). Dumlupınar Üniversitesi Lisans Öğrencilerinin Memnuniyetini Etkileyen Bireysel Özelliklerin İstatistiksel Analizi - Hipotez Testi, Ki-Kare Testi ve Doğrusal Olasılık Modeli. *Dumlupınar Üniversitesi SBE. Dergisi*, (14).

Ünal, T. F.,Bursalı, H. (2013). Türkçe Öğretmenlerinin Motivasyon Faktörlerine İlişkin Görüşleri. *Middle Eastern & African Journal of Educational Research*, (5), 7-22.

Yardibi, N. (2018). Öğretmenlerin Yöneticilerden Memnuniyet Düzeylerinin İş Performanslarına Etkisi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(1), 426-435.